

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA U SVETU NAFTI I GASA

1 mart 2013.

NEDELJA

KINE

POSLEDNJA VEST:
Moskva ponudila čelniku BP-a mesto u UO Rosnjefta

[CNOOC kupio Nexen](#)
[Sinopec u SAD](#)

[Rosnjeft i Gazprom pred](#)
[mega-ugovorima u Kini](#)

[Gaspromu izraelski LNG](#)
[Ugovor na 20 godina](#)

[Lukoil prodaje rafineriju ...](#)
[misterioznom Gaz Ukraina](#)

[Norveška otvara Arktik](#)
[Shell odlaže bušenje](#)

[Turska i Iran našli rupe ..](#)
[... u sankcijama Zapada](#)

[Ukrajina neće da plati ...](#)
[... i zaobilazi Gasprom](#)

[Eni opet traži reviziju ...](#)
[Gasprom: I ove godine !?](#)

PEKING – Najveći kineski proizvođač nafte i gasa, **China National Offshore Oil Corporation (CNOOC)**, saopštio je 26. februara da je sklopio dogovor o kupovini kanadske kompanije **Nexen Incorporated**. Kineska centralna televizija **CCTV** navodi da je ovo do sada najveća inostrana akvizicija od strane jedne kineske kompanije. **CNOOC** na svom website-u navodi da je za kanadsku kompaniju plaćeno 15,1 milijarda američkih dolara. Napominje da ovim dobija nova offshore proizvodna polja u Severnom moru, Meksičkom zalivu i zapadnoj Africi, kao i na Bliskom istoku i u Kanadi. Ovaj dogovor je najavljen u julu prošle godine, a dobio je odobrenje kanadskih regulatora u decembru.

NUJORK – Kineski gigant **Sinopec** ugovorio je novo zajedničko ulaganje u eksploataciju škriljnih gasnih i uljnih formacija Mississippi Lime u severnoj Oklahomi sa kompanijom **Chesapeake Energy**. Američka firma će dobiti oko milijardu dolara za širenje udela Sinopeca u ovom poslu na oko 50%. U poslednjem kvartalu 2012. Chesapeake je iz ovih ležišta dobijao oko 32.500 barela ekvivalenta nafte, od čega otprilike po pola u gasu i nafti. **Reuters**

MOSKVA – **Rosnjeft** očekuje da do 1. aprila preuzme kontrolu nad rivalskom rusko-britanskom naftnom kompanijom **TNK-BP**, prenosi **Reuters** informaciju dobijenu (25. februara) iz jednog upućenog izvora u tom sektoru. Državni ruski naftaš kupuje kroz dva odvojena posla TNK-BP za 55 milijardi dolara od njegovih 50-50 vlasnika, ruskog konzorcijuma AAR i britanskog BP-a. Rosnjeft je, navodi taj izvor, napravio hodogram prema kome bi do 7. marta trebalo da dobije odobrenje od Evropske komisije za kupovinu. Agencija saznaje da će EU regulatori bez preduslova dati odobrenje za posao jer u njemu “nema problema vezanih za konkurenciju, niti većih preklapanja”. Iza toga bi 17. marta bila kompletirana kupovina BP-ove polovime, a 27. marta i deo AAR-a, posle čega će Rosnjeft preteći ExxonMobil na mestu najvećeg svetskog proizvođača nafte.

MOSKVA - TNK-BP International objavio je u četvrtak da je u 2012. godini zabeležio pad neto dobiti od 13 odsto, na 7,58 milijardi dolara, prenosi **Reuters**. Razlog su smanjene prodaje i povećani porezi, navodi kompanija.

MOSKVA – Kompanija [Bašnjeft](#) je sklopila sa trgovačkom firmom [Vitol](#) dva ugovora o prodaji njene sirove nafte i derivata u vrednosti preko pet milijardi dolara, saopštio je u četvrtak taj ruski naftaš. *Vedomosti* navode da se radi o bezmalo polovini Bašnjeftovog izvoza sirove nafte, odnosno oko 3,6 miliona tona.

RIM - [Rosneft](#) i italijanski [Eni \(ENI Trading & Shipping – ETS\)](#) potpisali su u Rimu sporazum o strateškoj saradnji u razvoju trgovine i logistike, saopštile su u ponedeljak obe kompanije. Cilj sporazuma je da razvije sinergiju u logističkim infrastrukturama dveju kompanija, kao i prodaja nafte i naftnih proizvoda. Enijeva podfirma ETS je jedan od najvećih kupaca ruskog Urala u svetu. [OilOnline.com](#)

MOSKVA - [Gasprom njeft](#) je počeo treći projekat u iračkom Kurdistanu, rekao je u utorak pomoćnih izvršnog direktora kompanije Vadim Jakovljevič. Ruska naftna kompanija je preuzela udeo od 80% u jednom polju sa potencijalom od 100 miliona tona sirove nafte u toj poluautonomnoj oblasti Iraka, rekao je Jakovljevič. Preostalih 20% udela u poslu pripada Kurdistanskoj regionalnoj vladi, javlja agencija *Interfax*. On je dodao da ne veruje da će ovo izazvati bilo kakav problem sa centralnom vladom u Bagdadu.

MOSKVA - Kompanija [Gasprom njeft](#) smanjila je prošle godine naknade najvišim rukovodiocima za 32 odsto u odnosu na 2011. Ukupne naknade u vidu plata, premija i drugih plaćanja top menadžerima u 2012. su bile 952 miliona rubalja (23,8 miliona evra), za razliku od 2011. kada su iznosile 1,39 milijardi rubalja. *Finmarket*.

Енергија живота

KIJEV – [Lukoil](#) je

pred sklapanjem dogovora o prodaji svoje rafinerije u Odesi (kapaciteta 2,8 miliona tona) grupaciji [Gaz Ukraina](#), do skora nepoznatom, a sada sve jačem igraču na naftnom tržištu, objavio je u ovonedeljnom izdanju ugledni ukrajinski magazin *Dzerkalo Tyzhnya* i dodaje da bi cena mogla biti 200 miliona dolara. Iz Lukoila je rečeno za *Kyiv Post* da “za sada” ne komentarišu ovu informaciju, dok je pres služba Gaz Ukraina najavila saopštenje za “kasnije”. Firmu je 2008. osnovao 27-godišnji Sergej Kurčenko (na slici), da bi ona sada postala glavni igrač na tržištu auto gas u

Ukrajini, sa – kako tvrdi – obrtom od 10 milijardi dolara i mrežom od 150 benzinskih stanica.

OSLO – Norveške vlasti su podigle procenu neotkrivenih ležišta nafte i gasa u toj zemlji na oko 2,5 milijardi barela ekvivalenta nafte, najviše u područjima oko kojih se ranije sporila sa Rusijom. Podaci objavljeni u sredu zasnovani su na novim procenama podnožka jugoistočne sekcije Barenovog mora i oko ostrvlja Jan Majen, gde su Rusija i Island već odobrili nekoliko istraživačkih licenci. Norveška bi ovog leta trebalo da donese odluku o početku eksploatacije tih podgučja, pošto od 1994. godine nije otvorila ni jedan novi deo svoje teritorije i podmorja za nova istraživanja. Norveški naftni direktorat je saopštio da norveški jugoistoka Barenca sadrži verovatno 1,9 milijardi ekvivalentnih barela nafte, od čega uglavnom gasa, a oko 15% sirove nafte. Norveška i Rusija su 2011. razgraničile ovo područje, a iz Direktorata navode da bi proizvodnja iz polja koja prelaze granicu morala da bude deljena sa Rusijom. **Energia.gr**

3

LONDON - **Shell** je saopštio u sredu da će napraviti “pauzu” u istraživačkim bušenjima predviđenim za ovu godinu na Arktiku, jer je utvrdio da obe platforme koje je bukirao za te poslove, Kulluk i Noble Discoverer zahtevaju “ozbiljne popravke”. Čekajući na dobijanje regulatornih odobrenja, anglo-holandski kolos je investirao skoro pet milijardi dolara u pripremama za bušenja u morima Bofort i Čukči, javlja **Upstream**.

PEKING – Peking i Moskva su postigli važan konsenzus o povećanju izvoza ruske nafte u Kinu,

izjavio je u ponedjeljak vicepremier kineske vlade Vang Kšišan. On je posle sastanka sa ruskim kolegom Arkadijem Dvorkovičem u Pekingu (foto) rekao da sledi formalni posao vladinih agencija kako bi se „uskoro“ potpisao odgovarajući međuvladin ugovor. Dvorkovič je rekao da bi **Rosnjeftov** izvoz mogao biti uvećan za devet miliona tona godišnje uz mogućnost da Kina odobri još jedan kredit (nije pominjao brojke) ruskoj kompaniji. Trenutno Rosnjeft izvozi u Kinu 15 mt nafte Transnjeftovim naftovodnim sistemom, za šta je 2009. dobio kredit od 15 mlrd.\$. Kako prenosi **Kommersant** u opciji je izvoz sedam miliona tona pomenute nafte preko Kazahstana, obzirom da u Transnjeftovom naftovodu ESPO ima slobodnih kapaciteta zasvega još 1,5 do dva miliona tona godišnje. Eksperti na

4

koje se poziva portal **BSR Russia**, međutim, ukazuju na još nerešeno pitanje tarifiranja transporta nafte postojećim naftovodom do Kine. Vang je rekao da su tokom razgovora podržani pregovori kompanija dveju zemalja o početku isporuka prirodnog gasa za Kinu i dodao da će dve strane nastaviti da ispituju mogućnost saradnje u oblasti tečnog prirodnog gasa (LNG), kako pravcem istočne, tako i zapadne linije, prenosi agencija **Sinhua**.

MOSKVA – Ruski gigant **Gasprom** saopštio je u sredu da će do kraja godine potpisati ugovor o izvozu prirodnog gasa kineskoj državnoj korporaciji **China National Petroleum (CNPC)**. Posle razgovora koje su prošle nedelje vodili čelnici tih kompanija iz ruske firme je saopšteno da su potvrđeni bazni parametri kupoprodajnog ugovora, uključujući količine i planirani datum prvih isporuka. Gasprom je saopštio da je u mogućnosti da godišnje u Kinu izvozi 68 milijardi kubnih metara gasa. U tom cilju planira gradnju 3.200 kilometara dugog gasovoda, kapaciteta 61 mlrd.m3 od svojih polja u istočnom Sibiru luke Vladivostok, gde će takođe izgraditi pogon za utečnjavanje gasa uz moguće partnerstvo sa kineskim CNPC-om, saopštila je u četvrtak ruska kompanija. Informacija iz Gasproma istog dana je podigla vrednost kompanije na moskovskoj berzi za 1,5%, prenosi **The Wall Street Journal**

BAGDAD – Turska je saopštila vlastima Iraka da neće bez saglasnosti Bagdada dogovarati sa regionalnom vladom iračkog Kurdistana gradnju izvoznog naftovoda iz tog regiona do Turske (vidi [NEDELJA, 8. februar 2013.](#)), rekao je 25. februara ministar nafte Iraka. Abdul Karim Luaibi je rekao da je njegovu vladu Turska zvanično obavestila da neće prihvatiti takav posao bez saglasnosti federalne vlade. **Reuters** napominje da je tursko ministarstvo energije, međutim, odbilo da komentariše ovu izjavu.

ANKARA - Turska vlada razmatra iransku ponudu o zameni iranske nafte za turske brodove kako bi se formalno zaobišle sankcije koje su uvele SAD i Evropska unija. Vrednost swap posla bi iznosila 3 milijarde dolara. Turska i Iran su do sada zaobilazili sankcije u poslovima sa prirodnim gasom, tako što je Turska za iranski gas plaćala lirama za koje su iranske firme u Turskoj kupovale zlato i odnosile ga u Iran. SAD su to novim sankcijama sprečile pa Iran sada traži novi put za plasman nafte i gasa razmenom za turske industrijske proizvode. **Today's Zaman**

NJU ORLEANS - Na sudu u New Orleansu počeo je proces naftnoj korporaciji **BP** zbog nesreće na naftnoj platformi u Meksičkom zalivu kada se u more tokom tri meseca 2010. izlilo više od 750.000 tona nafte, a živote izgubilo

11 radnika, javlja u utorak **CNN**. BP je u prvoj odbrani pred sudom nastupio sa tezom da nije jedini krivac za katastrofu. Kompanija je u januaru pristao da isplati 4,5 milijardi dolara na ime krivičnih tužbi, ali bi mogao ostati "lakši" za još 17,6 mlrd.\$ ako sud utvrdi da je taj naftni div kriv za "ozbiljan nemar", prenosi u sredu **BBC**. Nizom vladinih istraga utvrđeno je da su BP i njegovi partneri na bušotini odgovorni za nesreću jer su radili tako da uštede vreme i novac na uštrb bezbednosti. U odvojenom procesu, BP se nagodio sa stanovnicima i drugima koji su pogođeni tom katastrofom za nadoknade od oko 7,8 milijardi dolara.

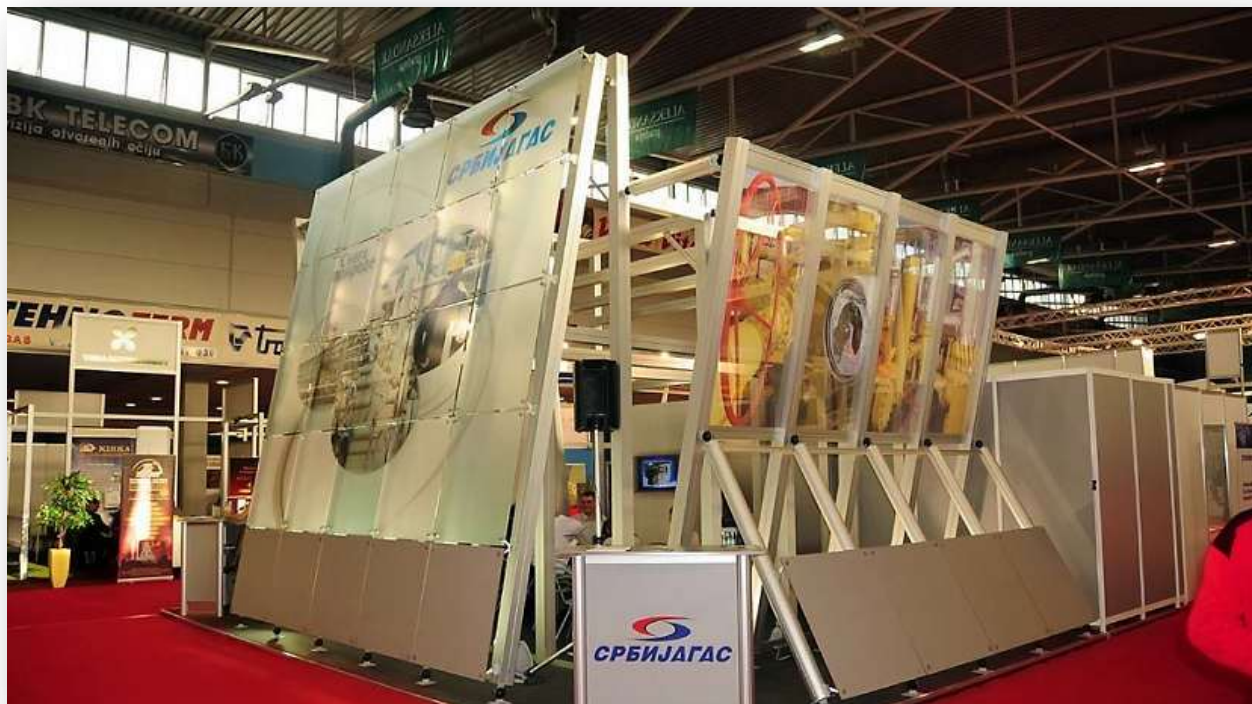

KIJEV – Ukrajinski predsednik Viktor Janukovič rekao je da njegova zemlja neće platiti Rusiji penale od sedam milijardi dolara zbog manjeg od ugovorenog uvoza gasa. “Odbili smo da platimo de penale i sada smo u pregovorima”, rekao je Janukovič za nacionalnu televiziju, a prenosi 25. februara *The Moscow Times*. Janukovič je tokom istog intervjua obećao da neće biti povećanja cena gasa za potrošače u Ukrajini, iako je to jedan od zahteva kojima MMF uslovljava odobravanje zajma Kijevu od 15 milijardi dolara.

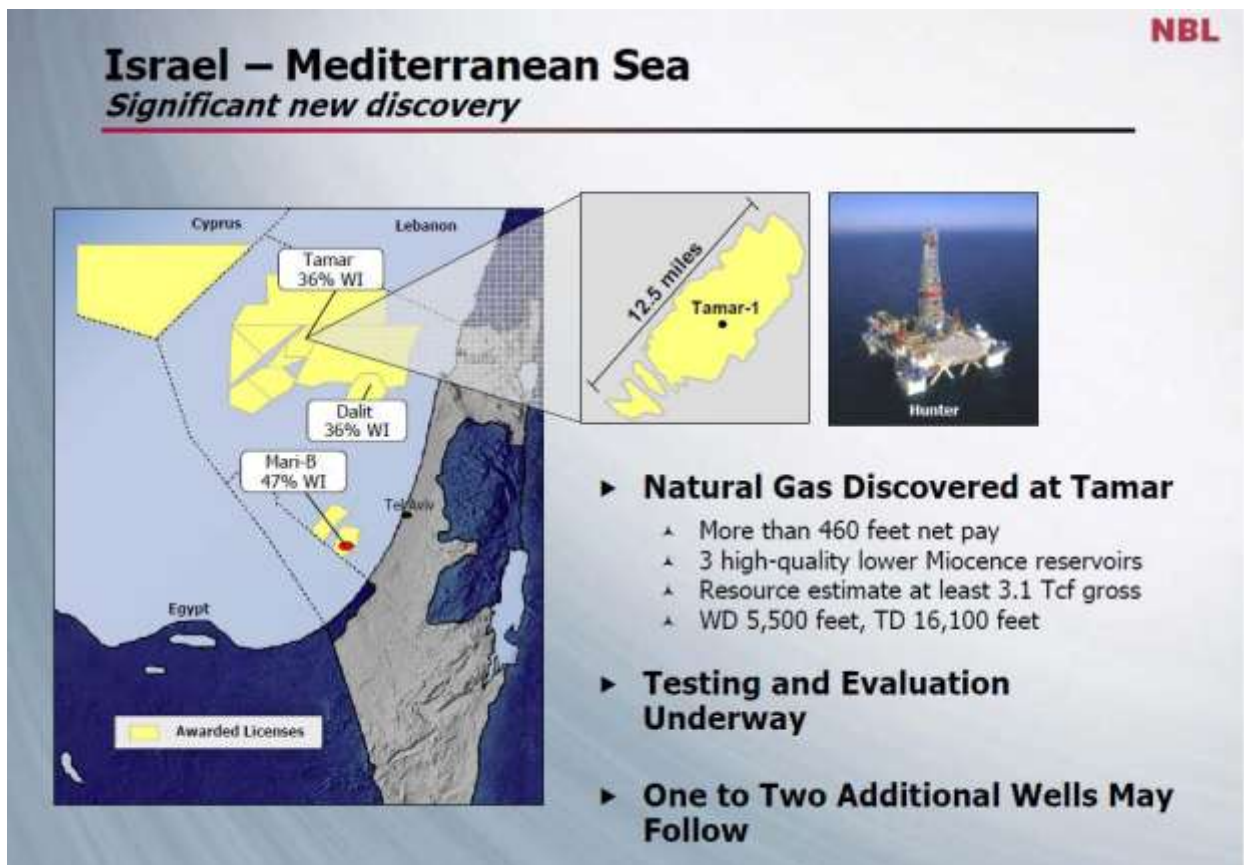
KIJEV –Ukrajinska i mađarska kompanija za transport gasa **Ukrtransgas** i **FGSZ** potpisale su u sredu sporazum o isporuci gasa za Ukrajinu preko teritorije Mađarske, a dan ranije je ministar energetike Ukrajine Eduard Stavicki izjavio da zemlja ima tehničke mogućnosti za kupovinu i do 30 milijardi kubnih metara gasa godišnje u Evropi. Istog dana je jedan od čelnika državnog **Naftogaza** rekao da Ukrajina namerava da godišnje uvozi osam milijardi kubnih metara gasa iz centralne Evrope, u zamenu za deo uvoza ruskog gasa i tako iskoristi prednosti nižih cena tog energenta na spot tržištima. Kako je saopštio Ukrtransgas, Kijev vodi pregovore i sa kompanijama **Justrim** i **Transgas** o isporukama prirodnog gasa preko teritorija Slovačke i Rumunije, prenose *RIA Novosti*. Poljska, Mađarska i Slovačka primaju preko Ukrajine ruski gas, a Kijev želi da preokrene neke od tih transportnih pravaca radi uvoza gasa iz Evrope. Ukrajina plaća ruski gas oo 430\$/1.000m³, a prošlog decembra je uvezla prve manje količine od nemačkog RWE za 408\$, napominje *Reuters*.

MOSKVA – Italijanski **Eni** je zvanično zatražio od **Gasproma** reviziju bazne cene uvoznog gasa iz međusobnog dugoročnog ugovora. **Argus** objavljuje 26. februara da je zahtev podnet još prošle nedelje i citira izvor iz Gasproma da „nije razgovarano o reviziji odredbe preuzmi-ili-plati“. Isti izvor navodi da Eni, izuzev ako ne pronađe dovoljno ubedljive argumente ... nema pravo da traži reviziju cene za ovu godinu, jer je ona već bila revidirana u 2012. i 2011. godini“. Gaspromovi ugovori po pravilu nose odredbu da je revizija cena moguća na svake tri godine, potseća agencija, ali dodaje da Eni verovatno ovaj varnedni zahtev bazira na osetno nižim cenama na italijanskom spot PSV tržištu. Ove zime cene za dan unapred na PSV-u su iznosile oko 5,65€/MWh, što je 17,2% niže od situacije od pre godinu dana. **Argus** navodi da su isti zahtev Gaspromu podneli austrijski **Econgas**, francuski **GDF Suez** i nemački **Wingas** i **WIEH**.

MOSKVA – **Gasprom Marketing & Trading** je sklopio sa izraelskom kompanijom **Levant LNG Marketing** ugovor na 20 godina sa ekskluzivnim pravima kupovine tečnog prirodnog gasa (LNG)

6

dobijenog iz izraelskog gasnog polja Tamar, u podmorju Mediterana, saopštio je u utorak ruski gasni kolos. Vitalij Vasiljev, izvršni direktor Gaspromove podfirme, rekao je da ovim Gasprom jača svoj LNG portfolio, posebno osnovu za dogovore o izvozu LNG-a u azijsko-pacifički region. Izrael ima dva velika offshore polja gasa, Tamar i Leviatan. Rezerve Tamara se procenjuju na 238 milijardi m³ gasa, a očekuje se da konzorcijum koji razvija to polje od 2017. počne proizvodnju od tri miliona tona LNG-a godišnje. Potencijal Levijatana procenjen je na 453 milijarde m³, prenosi **RIA Novosti**.

MADRID - **Royal Dutch Shell** je ugovorio kupovinu paket LNG poslova **Repsola**, u transakciji vrednoj ukupno 6.65 milijardi dolara, saopštila je u utorak španska kompanija. Shell će dati 4,4 mlrd.\$ u gotovini i preuzeti 2,25 mlrd.\$ dugovanja- Repsol ustupa Shellu svoje manjinske udele u projektima Atlantic LNG u Trinidad i Tobagu i Peru LNG, kao i (25%) u španskoj elektroenergetskoj firmi **Bahia de Bizkaia Electricidad**. Deo poslova su u tankeri vezani za te

udele, ali je u poslednjem trenutku iz paketa izuzeta Repsolov regasifikacioni pogon u Kanadi, uz obavezu Shella da ga snabdeva sa milion tona LNG-a u narednih deset godina. Repsol navodi da će ovim poslom, koji treba da se zatvori do kraja godine, prepoloviti svoja neto dugovanja. **Dow Jones**

MOSKVA - **Gazprom** radi na osnivanju zajedničkih firmi koje bi proširile projekat gasovoda Severni tok prema Velikoj Britaniji i drugim tržištima. U decembru 2012. godine britanska naftna kompanija **BP** objavila je da je zainteresovana za učešće u konzorcijumu Nord Stream koji kontroliše Gasprom. Konzorcijum za proširenje tog gasovoda trebalo je da bude osnovan u januaru ove godine, ali je Gasprom kašnjenje objasnio 'tehničkim razlozima', javlja novinska agencija **UPI**.

BERLIN – Uprkos protivljenja opozicije i ekoloških organizacija, nemačka vlada objavila je 26. februara predlog zakona kojim se dozvoljava hidrauličko drobljenje gasnih škriljaca u toj zemlji, doduše sa nekim ograničenjima. Predlog naime zabranjuje ovu kontrofeznu tehniku dobijanja prirodnog gasa u nekim delovima zemlje, poput područja blizu izvora pijače vode, što bi se moglo odnositi na nekih 14% tetirorije Nemačke, prenosi **EurActiv**. Veruje se da utroba Nemačke krije potencijal od nekih 2,3 biliona kubnih metara škriljnog gasa. Nemačka godišnje troši nekih 86 mlrd.m3 gasa, od čega otprilike polovinu uvozi iz Rusije.

MOSKVA – Iz vlade u Moskvi najavljen je program ispitivanja potencijala ležišta škriljnog gasa u Rusiji. Dokument je pripremila ministarstvo za prirodne izvore i ekologiju, a predviđa analizu ruskih škriljnih depozita, metode istraživanja i tehnologije proizvodnje gasa iz tih formacija, javio je u sredu **Interfax**.

BUDIMPEŠTA - Mađarska grupa **Mol** saopštila je da ove godine planira investicije od 212 miliona dolara u poslove istraživanja, razvoja i proizvodnje u Hrvatskoj, naspram 113 mil.\$ iz 2012. Kompanija u prezentaciji objavljenoj ove nedelje na svom website-u ukazuje da ovaj program međutim zavisi od licenci koje joj budu odobrile hrvatske regulatorne vlasti. Od pomenutog capex-a, oko 91 mil.\$ bi bilo investirano u istraživanja u Jadranu, gotovo duplo više nego lane. *SeeNews*

BUDIMPEŠTA - Grupa **Mol** objavila je u utorak pad dobiti u četvrtom tromesečju od 11% usled slabijeg okruženja u segmentu prerade i prodaje, a ne očekuje pogodnije prilike ni u 2013. s obzirom na spori privredni rast u Evropi. U poslednja tri meseca prošle godine čista EBITDA dobit smanjena je na godišnjem nivou na 138,8 milijardi forinti (635 miliona dolara), saopšteno je iz kompanije. U segmentu prerade i prodaje čista EBITDA pala je u tom razdoblju sa 55,4, na 44 milijarde forinti. U celoj prošloj godini grupa je zabeležila čistu EBITDA (prilagođenu za vrednost zaliha i uticaj valutnih kurseva) od 572,3 milijarde forinti, što je sedam odsto manje nego u 2011. Neto dobit iznosila je 149,7 milijardi forinti, što je tri posto manje nego u godini ranije. U Molu napominju da ih je u 2012. pogodio izostanak proizvodnje u Siriji čiji je doprinos rezultatima u 2011. iznosio 75 milijardi forinti. *MTI*

LJUBLJANA - Slovenački **Petrol** ostvario je u 2012. godini prihod od 3,8 milijardi evra i čistu dobit od 53,9 miliona evra, objavila je u sredu kompanija. Vrednost ukupnih prodaja je povećana za 15%, a dobit za 3% u odnosu na 2011. godinu. Petrol je u 2012. godini povećao prodaju naftnih derivata za 7% u odnosu na prethodnu. U vlasništvu grupacije Petrol je 462 benzinskih stanica. Od toga ih je 315 u Sloveniji, 92 u Hrvatskoj, 37 u BiH, osam u Srbiji, po pet u Crnoj Gori i na Kosovu. Slovenačka energetska grupacija je u 2012. prodala i 129 miliona kubika prirodnog gasa (+13%), i 2,4 teravatsati električne energije, (+125% u odnosu na 2011). *STA*

BANJALUKA - Zahvaljujući privatizaciji **Rafinerije nafte u Brodu**, BiH ima najjeftinije gorivo u regionu i drastično je smanjen uvoz naftnih derivata, kaže načelnik Odeljenja za marketing Optima grupe. Radomir Vidaković tvrdi da bi u suprotnom gorivo u BiH danas bilo skuplje bar za 20 feninga, jer je pojava domaćeg proizvođača primorala trgovce da smanje premije za dizel oko 100 dolara po toni. Vidaković je naveo da je plan da Rafinerija nafte u Brodu podigne proizvodne kapacitete na tri miliona tona prerade sirove nafte. *Srna*

